

VEDTÆGT

for

Kirkegård: Visborg

Provsti: Hadsund

Kommune: Mariagerfjord

Stift: Aalborg

Godkendt Visborg Menighedsråd

2/3.22 Pernille Drost

Godkendt Hadsund Provsti:

2/12.22 [Signature]

Kirkegårdens bestyrelsesforhold

§ 1

Kirkegården ejes af Visborg kirke og bestyres af Visborg menighedsråd.

§ 2

Kirkegårdens drift forestås af det af menighedsrådet nedsatte kirkegårdsudvalg.

Stk. 2. Tilsynet med driften påhviler kirkeværgen i overensstemmelse med reglerne i vedtægt for kirkeværgen.

Stk. 3. Kirkegårdens daglige drift varetages af den ved kirken ansatte graver/kirkegårdsleder under ansvar overfor menighedsrådet/kirkegårdsbestyrelsen og i overensstemmelse med arbejdsbeskrivelse for graverstillingen/kirkegårdsleder stillingen samt bestemmelserne i denne vedtægt.

Stk. 4. Klager vedrørende kirkegårdens drift rettes til menighedsrådet.

Stk. 5 ved klager over vedligeholdelsen af gravsteder, sørger graveren for at få fejlen rettet senest en uge efter modtagelse af klage.

§ 3

Kirkeværgen og graveren/kirkegårdslederen opbevarer hver et eksemplar af såvel kirkegårdskortet som kirkegårdsprotokollen i overensstemmelse med de til enhver tid gældende bestemmelser.

Stk. 2. Kirkegårdsprotokollen skal føres i en af Kirkeministeriet godkendt standardprotokol eller en anden af Kirkeministeriet godkendt kirkegårdsprotokol. Kirkegårdsprotokollen kan føres på edb i et af Kirkeministeriet godkendt system.

Stk. 3. Mindst en gang årligt skal gravpladserne på kirkegården sammenholdes med begge eksemplarer af kort og protokoller, og eventuelle uoverensstemmelser berigtiges. Kort og protokoller skal forevises ved syn over kirkegården.

Gravsteder

§ 4

Kirkegårdens gravsteder er udlagt dels som traditionelle kiste og urnegravsteder, der skal anlægges og vedligeholdes af brugsrettens indehaver og del som kiste og urnegravsteder i fællesanlæg, der anlægges og vedligeholdes af Kirkegården.

Stk. 2 Urner kan nedsættes i kistegravsteder.

Stk. 3 Den bestående kirkelige tradition med kistens anbringelse i retningen øst-vest samt at 1. begravet i afdeling A ligger mod nord, skal så vidt muligt opretholdes.

Stk. 4 Kirkegården inddeles i 7 afdelinger således (jf. vedhæftede kirkegårdskort): Afdeling A, B og C udlægges til indhegnede gravsteder, primært beregnet til kistegrave. Afdeling D udlægges til urnestykke. Afdeling E udlægges i græs til fælles gravsted for anonyme urnegrave. Afdeling F udlægges i græs til u indhegnede kistepladser.

Stk. 5 Gravsted nr. 37, 41, 54 og 60 i afdeling A nedlægges som traditionelle gravsteder.

Stk. 6 Gravsted nr. 43, 44, 45, 46, 47, 48, 50 og 51 i afdeling A nedlægges som anlagte gravsteder ved gravstedernes udløb, og arealet udlægges til dåbshave.

Stk. 7 Gravsted nr. 30, 31, 32, 47 og 48 i afdeling B nedlægges, og arealet udlægges til Lapidarium for opbevaring af gravminder, der ved provstesyn er erklæret bevaringsværdige gravminder. Menighedsrådet udarbejder en vedtægt for pladsens anvendelse, som indeholder tre punkter: 1. Hvor mange gravminder må der placeres, 2. hvor mange år kan et gravminde højst stå på pladsen, 3. hvem har ansvaret for at fjerne gamle gravminder.

Stk. 8 Arealet nord for kirken gravsted nr. 152 - 157 + 160 - 173 i afdeling B nedlægges som anlagte gravsteder ved gravstedernes udløb, og arealet udlægges til vendeplads.

Stk. 9 Der må ikke oprettes gravsteder op af kirkemuren, derfor nedlægges følgende nr. i afdeling B som anlagte gravsteder ved gravstedernes udlæg: 56, 57, 58, 72, 73 196 og 197.

Stk. 10 Gravsted nr. 7, 8, 9, 10A, 10B, 11A, 11B, 12, 13A og 13B I afdeling F nedlægges på nuværende placering på bakken mod øst. Gravsteder nr. 8 - 29 i afdeling B - **dog med undtagelse af B18 og B19**, nedlægges som traditionelle gravsteder ved gravstedernes udløb, og der etableres en ny afdeling F til u indhegnede kistepladser - kiste i plæne.

Stk. 11 Afdeling C nedlægges som traditionelle gravsteder ved gravstedernes udløb.

Stk. 12 nedlæggelse af gravsteder, følgende gravsteder nedlægges som traditionelle gravsteder:

Afd. A: nr. 19

Afd. B: nr. 1, 2, 6, 7, 17, 33, 98, 115, 174 og 175

Stk. 13 Gravsted B192 ændres fra 2 plads gravsted til 1 plads, pga. størrelse på gravstedet. Gravsted nr. B69 ændres fra 2 plads gravsted til 2 1 plads gravsteder med numrene B69 og B69-1.

Stk. 14 Gravsted nr. 101, 109, 111, 113 og 114 i afd. B ændres fra traditionelle gravsteder til på sigt, at blive en ny afdeling til urnegravsteder.

Erhvervelse og fornyelse

§ 5

Henvendelse om erhvervelse af brugsret til gravsteder (gravstedsret) samt om nedsættelse af kister eller urner såvel i nye som i bestående gravsteder sker til graveren.

§ 6

I forbindelse med udlæggelse af gravsted til begravelse eller urnenedsættelse udfærdiger graveren et gravstedsbrev.

Stk. 2. Ved senere begravelser eller urnenedsættelser i gravstedet bliver gravstedsbrevet fornyet.

§ 7

Begæring om erhvervelse af gravstedsret skal imødekommes til begravelse af en person som:

- 1) har bopæl i sognet
- 2) har ægtefælle, forældre eller børn begravet på kirkegården,
- 3) på særlig måde har været knyttet til sognet.

Stk. 2. Der kan tillige erhverves gravstedsret til begravelse af andre efter menighedsrådets nærmere bestemmelse.

Stk. 3. Når der udlægges gravplads til en gift person/registreret partner, skal der på begæring samtidig udlægges en gravplads til den efterlevende ægtefælle/registrerede partner umiddelbart ved siden af den anviste gravplads.

Dette gælder også i tilfælde, hvor der uden vederlag udlægges gravsted for en ubemidlet afdød. Ægtefællen/den registrerede partner bevarer retten hertil, uanset hvor han eller hun ved sin død har bopæl.

Stk. 4. Der skal altid være adgang for ubemidlede, som opfylder betingelserne i stk. 1, til at få en gravplads udlagt uden vederlag.

Stk. 5. Gravsteder kan udlægges med indtil 4 gravpladser. Ønskes større gravsteder udlagt, kan dette alene ske med menighedsrådets godkendelse.

Stk. 6. Ønske om fornyelse af gravstedsretten efter brugsperiodens udløb skal imødekommes, medmindre en godkendt reguleringsplan for kirkegården er til hinder for det.

Stk. 7. Der kan indgås aftale om erhvervelse af gravsted for flere brugsperioder, dog aldrig længere end 60 år. Hvis en sådan aftale indgås, betales der et engangsbeløb for samtlige brugsperioder, hvis størrelse skal godkendes af Provstiudvalget, ligesom der betales engangsbeløb for ren- og vedligeholdelse i alle brugsperioder ved ikrafttrædelsestidspunktet for aftalen.

Stk. 8 Erhvervelse af gravsteder til senere brug (reservation), kan kun ske med menighedsrådets godkendelse.

§ 8

Ved begravelse eller urnenedsættelse i et bestående gravsted skal gravstedsretten om nødvendigt forlænges for det tidsrum, hvormed fredningstiden efter den seneste begravelse eller urnenedsættelse overstiger den løbende brugsperiode.

§ 9

Den periode, for hvilken gravstedsretten er erhvervet eller fornyet, regnes fra den førstkommende 1. januar.

§ 10

Gravstedsretten kan kun overdrages til en ny brugsretsindehaver på følgende måder:

- 1) Ved arv efter brugsretsindehaverens død.
- 2) Ved overdragelse med den tidligere brugsretsindehavers skriftlige accept.
- 3) Med menighedsrådets godkendelse.

§ 11

Hvis gravstedsretten ønskes fornyet, skal indehaveren af brugsretten bekræfte dette til graveren, senest 4 uger efter modtagelsen af fornyelsesbreve.

Stk. 2. Sker sådan henvendelse ikke, sender graveren indehaveren af brugsretten en påmindelse om fornyelsen. Påmindelsen sendes som anbefalet og almindeligt brev. Medfører dette ikke fremsættelse af ønske om fornyelse af gravstedsretten, hjemfalder gravstedet, og hvad der findes derpå til kirkegården.

Stk. 3. Indehaveren af brugsretten kan dog inden 4 uger efter brugstidens udløb fjerne planter m.m. samt gravminder. I så fald skal eventuelle fundamenter samtidig fjernes, og gravstedet afleveres i planeret stand. Orientering herom skal gives i den foran omhandlede påmindelse.

Stk. 4. Modtages brevet retur, eller indehaverens adresse ukendt, opsætter graveren udløbspæl på gravstedet i mindst 3 måneder. Medfører dette ikke henvendelse om gravstedets fornyelse. Indrykkes annonce i den lokale avis og Statstidende, medfører dette ikke henvendelse om gravstedets fornyelse, bliver det sløjft, og gravstedet og det, der befinder sig på det, hjemfalder til Kirkegården.

Nedlæggelse og regulering

§ 12

Erhvervelse eller fornyelse af brugsretten til et gravsted for en periode, som overstiger fredningstiden fra den senest stedfundne begravelse eller urnenedsættelse, kan ikke hindre kirkegårdens eventuelle nedlæggelse.

§ 13

Hel eller delvis nedlæggelse af gravsteder eller ændring af bestående gravstedsanlæg i øvrigt kan kun ske efter udløbet af fredningstiden, fra den senest stedfundne begravelse eller urnenedsættelse, eller ved ønske fra gravsted indehaveren og kun som et led i en godkendt regulering af kirkegården.

Gravstedernes indhegning

§ 14

Gravstederne må ikke uden menighedsrådets/kirkegårdsbestyrelsens godkendelse hegnes på 3 sider med andet end levende hegn, den forreste afgrænsning sættes med en granit sten. Undtagelse kan kun gøres, hvor den stedlige tradition tilsiger det.

Stk. 2. Alle levende hække plantes, vedligeholdes og klippes ved menighedsrådets foranstaltning, og sådanne hække er kirkegårdens ejendom.

Stk. 3. Gravstedsindhegninger af jerngitterværk, murværk,stensætning eller lignende skal holdes sømmeligt ved lige på foranstaltning af ejeren af gravstedsretten. Gravgitre og lignende, som på grund af manglende vedligeholdelse virker skæmmende på kirkegården, kan efter menighedsrådets beslutning og med provstiudvalgets forudgående godkendelse forlanges fjernet.

Stk. 4. Ved et af Provstiudvalget stadfæstet tillæg til nærværende vedtægt kan der fastsættes særlige regler for indhegningen af gravsteder på enkelte afsnit af kirkegården.

Stk. 5 inden for kirkegårdafdelingerne A, B og C må indhegning af gravstederne i overensstemmelse med den stedlige tradition kun ske med levende hegn af tuja.

Stk. 6 Inden for kirkegårdsafdelingerne D plade i plæne, E og F må der ikke finde indhegning sted af det enkelte gravsted.

Gravstedernes beplantning

§ 15

Hvis bestående beplantninger på gravstederne ved deres højde eller udbredelse skønnes at være til ulempe, kan menighedsrådet forlange dem beskåret eller fjernet, for brugsretsindehaverens regning.

Stk. 2. Træer må ikke uden provstiudvalgets forudgående godkendelse fjernes, uanset hvor på kirkegårdsarealet de står, og uanset af hvem plantningen er bekostet.

Stk. 3 Gravsteder må ikke anlægges, så de mispdyder det pågældende gravsted og afdelingens helhed.

Stk. 5 Der må kun anvendes perlegrus og små grå granitskærver som ralbelægning på kiste- og urnegravsteder.

Stk. 6 Der må ikke anvendes kemisk ukrudtsbekæmpelse på gravsteder, der må ikke anvendes plastik, fibertex eller tilsvarende som underlag for ralbelægning eller andre af gravstedets arealer.

Stk. 7 Inden for kirkegårdsafdelingerne A, B, C og D må der ikke på gravsteder og urnesteder foretages plantning af vækster, som på grund af deres højde og udbredelse kan forudses at blive til ulempe for andre gravsteder.

Stk. 8 Inden for kirkegårdsafdeling E må der ikke foretages plantning af vækster, idet gravpladserne skal henligge i græs. Blomsterbuketter må kun henlægges på det dertil anlagte plads ved monumentet i midten af plænen.

Stk. 9 Kirkegården fjerne blomster, der skønnes visne en gang ugentligt - normalt fredag.

Stk. 10. Inden for kirkegårdsafdeling D plade i plæne, må der ikke foretages plantning af vækster, idet gravpladserne skal henligge i græs. Blomsterbuketter må kun henlægges på stenen. Der henvises til det på kirkegården opsatte reglement, som er vedlagt som bilag 1.

Gravminder

§ 16

Menighedsrådet/kirkegårdsbestyrelsen påser, at der ikke anbringes gravminder, som ved deres størrelse eller form vil virke skæmmende for kirken eller kirkegården, eller hvis indskrift og udstyr må anses for upassende. Er sådanne gravminder trods alt blevet anbragt, kan de, hvis de ikke er registrerede som bevaringsværdige, af provstiudvalget forlanges fjernet fra kirkegården. Provstiudvalgets afgørelse kan påklages til biskoppen.

Stk. 2. Fundament til gravminder skal udføres så forsvarligt, at der ikke kan opstå fare ved at gravsætte i et tilstødende gravsted.

Stk. 3. Menighedsrådet/kirkegårdsbestyrelsen må ikke fjerne registrerede gravminder fra kirkegården. Ved registrerede gravminder forstås gravminder, der er registreret i henhold til bestemmelserne i lovbekendtgørelse nr. 329 af 29. marts 2014 om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde, kapitel 4. Menighedsrådet/kirkegårdsbestyrelsen sørger for, at indehaverne af brugsretten, så vidt dette er muligt, gøres bekendt med registreringen.

Stk. 5. På menighedsrådets/kirkegårdsbestyrelsens begæring har indehaverne af brugsretten pligt til at afhjælpe indtrufne beskadigelser på gravminder.

Stk. 6. Vedligeholdelse og istandsættelse af registrerede gravminder, der er hjemfaldet til kirkegården, påhviler menighedsrådet/kirkegårdsbestyrelsen.

Stk. 7 For kirkegårdsafdelingerne A, B, C og D gælder at et gravminde kun må opstilles langs gravstedets bagskel eller liggende med forsiden og indskriften vendt mod de tilhørende gange.

Stk. 8 For kirkegårds afdeling E gælder, at gravminder ikke må opstilles eller henlægges, men at gravpladsen skal forblive anonym.

Stk. 9 For kirkegårdsafdeling F gælder, at der på den enkelte gravplads må nedlægges én stenplade med indskrift i mål af 0,7 x 0,9 i græsset.

Gravstedernes vedligeholdelse

§ 17

Indehaveren af brugsretten har pligt til at drage omsorg for gravstedets sømmelige vedligeholdelse. Den pågældende har ansvaret for, at bestemmelserne i nærværende vedtægt overholdes.

Stk. 2. Det påhviler graveren at påse og afgøre, om gravstederne på kirkegården vedligeholdes sømmeligt og i overensstemmelse med vedtægtens bestemmelse.

Stk. 3. Hvis indehaveren af brugsretten forsømmer sin pligt med hensyn til vedligeholdelse, skal der ved brev pålægges denne at bringe forholdene i orden inden en frist på 3 uger. I brevet skal der samtidig afgives tilbud på rengøring af gravstedet og fortsat renholdelse.

Stk. 4. Hvis der ved fristens udløb fortsat ikke er draget omsorg for gravstedets vedligeholdelse, eller den fastsatte betaling herfor ikke er erlagt, sendes der yderligere 2 gange efter fristens udløb påmindelse om pligten til at drage omsorg for gravstedets vedligeholdelse, hvis der efter 3. brev endnu ikke er draget omsorg for vedligeholdelse, kan menighedsrådet/kirkegårdsbestyrelsen lade det sløjfe som anlagt gravsted og tilplante, tilså eller grus lægge, men gravpladserne i gravstedet må ikke på ny anvendes til begravelse før udløbet af den periode, for hvilken brugsretten er erhvervet.

Stk. 5 Er indehaveren af et forsømt gravsted Kirkegården ubekendt eller modtages anbefalede breve retur, opsættes der sløjfepæl på gravstedet i mindst 3 måneder. Kirkegården varetager renholdelsen af gravsted i denne periode. Giver opsætningen af sløjfepæl intet resultat, bliver gravstedet slettet.

§ 18

Kirkegården har intet ansvar for skader på gravminder, beplantning eller andet på gravstederne, forårsaget af naturbegivenheder, hærværk eller vold.

§ 19

Kirkegården renholder gravsteder mod betaling efter reglerne i kirkegårdens takstblad.

Stk. 2. Pligten til vedligeholdelse af et gravsted kan overdrages til kirkegården mod indbetaling til stifternes fælles betalingscenter (GiasCenter) en gang for alle af et beløb, som er fastsat i kirkegårdens takstblad, for vedligeholdelse i et tidsrum svarende til fredningstiden for gravstedet.

Stk. 3. Engangsbeløb for længere tid end en fredningsperiode fastsættes ved aftale.

Stk. 4. Pligten til vedligeholdelse af et gravsted kan overdrages til kirkegården for et år ad gangen, så der betales 1 gang årligt efter regning.

Særlige bestemmelser for kistegrave

§ 20

Fredningstiden - den tid, hvori en grav skal henligge urørt - er for kistegrave 25 år. Fredningstiden for børnegrave (indtil 10-årsalderen) er 20 år.

§ 21

En gravplads for en voksen skal være 2,5 x 1,5 m. Graven skal være så dyb, at der bliver mindst 1 m jord over kistelåget.

Stk. 2. Kister med dødfødte eller spæde børn kan med menighedsrådets/kirkegårdsbestyrelsens samtykke nedsættes i en allerede benyttet grav.

§ 22

Anvendes jern-, zink- eller egetræskister eller kister af andet særligt vanskeligt nedbrydeligt materiale, skal gravstedsretten være erhvervet eller fornyet for et tidsrum svarende til mindst det dobbelte af fredningstiden.

Stk. 2. Murede grave kan kun tillades indrettet med menighedsrådets/kirkegårdsbestyrelsens samtykke og stiftsøvrighedens godkendelse af såvel planerne som vilkårene for indretningen.

§ 23

Flytning af gravsatte kister må kun foretages efter forud indhentet tilladelse fra biskoppen og efter indhentet erklæring fra sundhedsmyndighederne.

Særlige bestemmelser for urnegrave

§ 24

Fredningstiden - den tid, hvori en grav skal henligge urørt - er for urnegrave 10 år.

§ 25

Et urnegravsted skal være 1 x 1 m. Graven skal være så dyb, at der bliver mindst 0,5 m jord over urnen.

Stk. 2. Askeurner kan nedsættes i almindelige gravsteder, uanset om der tidligere er nedsat kister heri.

Stk. 3. Urner skal nedsættes således, at de forbliver urørte i hele fredningsperioden, også af senere begravelser eller urnenedsættelser i gravstedet. Der kan højst nedsættes 4 askeurner.

§ 26

Urner af plasticmateriale eller andet langsomt forgængeligt materiale kan kun jordfæstes med tilladelse fra menighedsrådet/kirkegårdsbestyrelsen.

Stk.2. Anvendes en askeurne af materiale, som må antages ikke at gå til grunde i løbet af fredningstiden, skal den godkendes af menighedsrådet/kirkegårdsbestyrelsen, der i sådanne tilfælde kan fastsætte en fredningstid, som er længere end den normale og en forhøjelse af taksten i forhold hertil.

§ 27

Flytning af gravsatte urner må kun foretages efter forud indhentet tilladelse fra menighedsrådet/kirkegårdsbestyrelsen.

Øvrige bestemmelser

§ 28

Begravelser og urnenedsættelser på kirkegården kan normalt finde sted på alle hverdage, dog ikke 1. juledag, 1. påskedag og 1. pinsedag.

Ordensbestemmelser

§ 29

- 1) Kirkegården er åben.
- 2) Kirkegården er et indviet sted, hvor der skal være orden og fred.
- 3) Erhvervsmæssigt arbejde på kirkegården og dens gravsteder må kun udføres inden for normal arbejdstid, hverdage i tiden mellem kl. 7.00 og kl. 16.00.
- 4) Intet arbejde må udføres på kirkegården og dens gravsteder på en sådan måde, at det kan være til gene for gudstjenesten eller andre kirkelige handlinger.

- 5) Kirkegårdens tilhørende redskaber, som benyttes af gravstedsbrugere, skal efter endt brug straks sættes tilbage på deres plads.
- 6) Kirkegårdens dige eller hegn og gravstedernes indhegning må ikke gennembrydes.
- 7) Kirkegårdens låger skal holdes lukkede.
- 8) Færdsel uden for kirkegårdens gange er ikke tilladt.
- 9) Hunde skal føres i snor.
- 10) Cykling på kirkegården er ikke tilladt.
- 11) Kørsel med motorkøretøj på kirkegården må kun foregå i kirkens eller kirkegårdens ærinde eller med kirkegårdsudvalgets særskilte tilladelse.
- 12) Nummerpæle på gravstederne er kirkegårdens ejendom og må ikke flyttes eller fjernes.
- 13) Ukrudt bekæmpende kemiske midler må ikke anvendes på kirkegården.
- 14) Der må ikke anvendes plastic eller lignende materialer som underlag for ralbelægning på gravsteder eller andre arealer.
- 15) Pynt på gravsteder skal først og fremmest være fremstillet af materialer fra naturen, dvs. at plasticblomster, havelamper af plastik, legetøj m.v. kan forlanges fjernet.
- 16) Bænke må kun opstilles på gravstederne med kirkegårdsudvalgets samtykke.
- 17) Parkering på kirkegården er forbudt.

Stk. 2. Afbrydning af grene, beskadigelser af hegn og plantninger, fjernelse af blomster eller planter fra kirkegården eller andres gravsteder, beskadigelse af gravminder og lignende kan medføre erstatningsansvar og eventuelt tillige strafansvar.

Stk. 3. Graveren/kirkegårdslederen er forpligtet til at påtale enhver krænkelse af kirkegårdens orden og fred og til at indberette krænkelse af nærværende ordensbestemmelser til kirkegårdsudvalget.

Takster

§30

§31 - 40 vedr. takster fastsættes af Provstiudvalget, og udsendes herfra til menighedsrådene.

For så vidt angår taksten for grandækning i §34-35, fastlægger menighedsrådet hvilken %-sats der anvendes: 60/80/100% af taksten for renholdelse/vedligeholdelse.

_____ Menighedsråd, den _____

_____
Menighedsrådets formand

Godkendt af Hadsund provstiudvalg, den _____

_____
Hadsund Provsti

Regler for område omkring urne, plade i plæne på Visborg Kirkegård:

De små mellemrum mellem urnestykkerne er kirkens eje, og må derfor ikke beplantes og skal forblive grusbelagte.

Plade i plænestykket:

For at bevare karakteren og et roligt indtryk i denne afdeling, må der kun henlægges eller sættes blomster i kirkegårdens kræmmerhusvaser. Der må sættes gravlys i plast på gravstenen, anden udsmykning såsom lanterner, keramikskåle, fuglebad, figurer o. lign. Må IKKE sættes ud.

Der må ikke plantes blomster, løg o. lign. I græsset.

Buketter fjernes ca. hver 10 dag i forhold til græsslåning

På forhånd tak

Visborg menighedsråd og graver